

Fine fleur van muziekensembles geven acte de présence op het festival Toonzeters

Hobo met menselijke stem

AMSTERDAM Als je via de loopbrug het Muziekgebouw aan 't IJ binnengaat, is ineens alles anders. Klingelende belletjes leiden je naar een zwaar zuchtende oervorm van een immense orgelpijp, de *Klankkaatser*. In het bouwwerk is een deurtje gemaakt. Je stapt erin en je lijf begint mee te trillen met de laagfrequente tonen die het apparaat produceert.

De klankinstallatie is van Hans van Koolwijk (1952), die de grenzen tussen beeldende kunst en muziek aftast en zijn publiek de ruwe grondstoffen van een klank wil laten voelen. Van Koolwijk's klanksculpturen zijn de sluis die je naar de Grote Zaal voert, de plaats waar dit weekeinde in het kader van de Uitmarkt de derde editie van Toonzeters werd gevierd.

Rondom een drietal genomineerden en even veel ensembles, die streken om twee geldprijzen van 10.000 euro, was een klein festival georganiseerd. Niet minder belangrijk was de mogelijkheid die aan het publiek werd geboden om gratis de fine fleur van de Nederlandse muziek te leren kennen, met ensembles en solisten als Ralph van Raat, het Asko|Schönberg, het Nieuw Ensemble en het Brabants Orkest.

Een enkele debuterende luisteraar kon zijn geluk niet op. Zo klonk na *Enclosures*, een werk van Peter Adriaansz dat uitblonk in het minutieus verkennen van de raakvlakken tussen elektronica en de menselijke stem, voetgetrappel dat je eerder bij een popconcert in de Heineken Music Hall zou verwachten. Ook een drietal werken van Michel van der Aa, het vioolconcert *White Eagle* van Martijn Padding en het meesterlijke *Lantern Lectures, volume IV* van Klas Torstensson brachten het publiek in vervoering.

Uit een longlist van honderd geno-

mineerden had een internationale jury onder leiding van Lucas Vis drie componisten genomineerd: Wilbert Bulsink, de Wit-Russische Aliona Yurtsevich en de Zuid-Koreaanse Seung-Ah Oh. Hun composities weerspiegelen de diversiteit in het muziekleven van vandaag. Bulsinks *Koranfragment*, niet gebaseerd op de betekenis van het fragment maar op de weelderige kalligrafie die de componist aantrof in een manuscript uit de 9de eeuw, levert nu eens serene en dan weer spookachtige sferen op.

Yurtsevich zocht met behulp van zinsnedes uit *Alice in Wonderland* naar de diepere betekenis van het bestaan.

De *Klankkaatser* van Hans van Koolwijk.

In *Viaggio interiore (Awakening of Alice)* maakten de musici van haar gelegenheidsensemble ook gebruik van

de balkons in de ruimte. Een zangeres, een slagwerker/spreker en een harpiste vormden de bron waaruit klanken de zaal in stroomden.

Seung-Ah Oh won met haar compositie *JungGa* de Buma Toonzetersprijs. De voormalige studente van Louis Andriessen liet zich inspireren door een zangtechniek uit haar geboorteland, waarbij ze een hobo de gedaante van een menselijke stem gaf. Omkaderd door twee slagwerkers aan weerszijden van het podium brachten het Nieuw Ensemble en de hoboïst Ernest Rombout met glijtonen, schrille dubbelklanken en warme contrasten van piano en harp haar fascinerende synthese tussen Oost en West. Terecht kreeg het Nieuw Ensemble voor de uitvoering onder leiding van Bas Wieggers de nieuwe SENA-performersprijs.

Het festival werd waardig afgesloten met een uitvoering van de winnende compositie van vorig jaar: het *Vioolconcert* van Robin de Raaff door een gedreven spelend Brabants Orkest met violist Joseph Puglia als pleitbezorger voor de fijne timbres in de muziek van De Raaff.

Bela Luttmmer

Toonzeters, Muziekgebouw aan 't IJ, 28/8. Expo Hans van Koolwijk t/m 12/9.

